

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

**Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ж.А. Кононенко

«06» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегії розвитку суб'єктів господарювання»

освітня програма/спеціалізація «Економіка підприємства»

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ступінь вищої освіти «Магістр»

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегії розвитку суб'єктів господарювання» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від 06 вересня 2024 р. № 1

Полтава 2024

Укладач: Перебийніс В. І., професор кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних
наук, професор

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» спеціальності 051
Економіка ступеня «Магістр»

В. ПЕРЕБИЙНІС

06 вересня 2024 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Стратегії розвитку суб'єктів господарювання»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: «Конкурентоспроможність підприємства» Постреквізити: Кваліфікаційна робота		
Мова викладання	Українська		
Статус дисципліни - обов'язкова			
Курс/семестр вивчення		1 курс, 2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		4 кредити, 2 модулі	
Денна форма навчання:			
Кількість годин: 120 год - загальна кількість: 2 семестр - 120.			
- лекції: 16 год.			
- практичні заняття: 32 год.			
- самостійна робота: 72 год.			
- вид підсумкового контролю: ПМК			
Заочна форма навчання			
Кількість годин: 120 год. – загальна кількість: 2 семестр – 120.			
- лекції: 4 год.			
- практичні заняття: 6 год.			
- самостійна робота: 110 год.			
- вид підсумкового контролю: ПМК			

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни - набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дають змогу брати участь в обґрунтуванні стратегій економічного та організаційного розвитку суб'єктів господарювання.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.	5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Суб'єкти господарювання в системі управління національною економікою (суб'єкти господарювання як організаційна основа економіки; суб'єкти підприємництва; види та організаційні форми підприємств; господарські товариства та їх види; кооперативи та приватні підприємства).

Тема 2. Організаційний розвиток суб'єктів господарювання (організаційний розвиток як предмет дослідження та практичного застосування; сутність розвитку; особливості організаційного розвитку; типи відтворення і типи розвитку; ресурсний та виробничий потенціал суб'єктів господарювання).

Тема 3. Економічний розвиток суб'єктів господарювання (стійкість економічних систем; концепції розвитку суб'єктів господарювання; показники розвитку суб'єктів господарювання; інтегральна рейтингова оцінка рівня розвитку суб'єктів господарювання).

Тема 4. Організаційне проектування суб'єктів господарювання (сутність організаційного проектування; внутрішнє й зовнішнє середовище суб'єкта господарювання; структура суб'єкта господарювання; основні підходи до організаційного проектування).

Тема 5. Управління розвитком суб'єктів господарювання та їх стратегії (сутність управління розвитком; механізм управління розвитком суб'єктів господарювання; система стратегій суб'єкта господарювання).

Тема 6. Стратегування розвитку на різних етапах життєвого циклу (концепція життєвого циклу суб'єкта господарювання; зв'язок загальних стратегій та етапів життєвого циклу суб'єкта господарювання; управління життєвим циклом суб'єкта господарювання).

Тема 7. Розробка організаційного проекту суб'єкта господарювання (алгоритм організаційного проектування; етапи організаційного проектування; типи структур управління).

Тема 8. Стратегічні бізнес-одиниці суб'єктів господарювання (функції суб'єктів господарювання; центри відповідальності суб'єктів господарювання; доцільність створення стратегічних господарських центрів; завдання стратегічних господарських центрів, їх переваги і недоліки).

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Стратегії розвитку суб'єктів господарювання»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні засади економічного та організаційного розвитку суб'єктів господарювання					
Тема 1. Суб'єкти господарювання в системі управління національною економікою. 1. Суб'єкти господарювання як організаційна основа економіки. 2. Суб'єкти підприємництва 3. Види та організаційні форми підприємств. 4. Господарські товариства та їх види. 5. Кооперативи та приватні підприємства.	2	Тема 1. Суб'єкти господарювання в системі управління національною економікою. Навчальні завдання: конкретна ситуація: формування та діяльність обслуговуючого кооперативу на Полтавщині	4	Навчальні завдання: 1.Засвоєння навчального матеріалу: Господарські товариства та їх види. Кооперативи та приватні підприємства. 2.Тести до теми.	9
Тема 2. Організаційний розвиток суб'єктів господарювання. 1. Організаційний розвиток як предмет дослідження та практичного застосування. 2. Сутність розвитку. 3. Особливості організаційного розвитку. 4. Типи відтворення і типи розвитку	2	Тема 2. Організаційний розвиток суб'єктів господарювання. Навчальні завдання: Основні небезпеки для розвитку української економіки	4	Навчальні завдання: 1.Засвоєння навчального матеріалу: Типи відтворення і типи розвитку. Ресурсний та виробничий потенціал суб'єктів господарювання. 2. Тести до теми.	9

5. Ресурсний та виробничий потенціал суб'єктів господарювання.						
Тема 3. Економічний розвиток суб'єктів господарювання. 1. Стійкість економічних систем. 2. Концепції розвитку суб'єктів господарювання. 3. Показники розвитку суб'єктів господарювання. 4. Інтегральна рейтингова оцінка рівня розвитку суб'єктів господарювання.	3.	2	Тема 3. Економічний розвиток суб'єктів господарювання. Навчальні завдання: Вибір основних показників розвитку суб'єктів господарювання та визначення їх вагомості	4	Навчальні завдання: 1.Засвоєння навчального матеріалу: Інтегральна рейтингова оцінка рівня розвитку суб'єктів господарювання. 2. Тести до теми.	9
Тема 4. Організаційне проектування суб'єктів господарювання. 1. Сутність організаційного проектування. 2. Внутрішнє й зовнішнє середовище суб'єкта господарювання. 3. Структура суб'єкта господарювання. 4. Основні підходи до організаційного проектування.	4.	2	Тема 4. Організаційне проектування суб'єктів господарювання. Навчальні завдання: Рационалізація чинної структури управління суб'єкта господарювання на основі принципів проектування організаційної структури	4	Навчальні завдання: 1.Засвоєння навчального матеріалу: Основні підходи до організаційного проектування. 2. Тести до теми.	9

Модуль 2. Стратегування розвитку суб'єктів господарювання					
Тема 5. Управління розвитком суб'єктів господарювання та їх стратегії. 1. Сутність управління розвитком. 2. Механізм управління розвитком суб'єктів господарювання. 3. Система стратегій суб'єкта господарювання.	2	Тема 5. Управління розвитком суб'єктів господарювання та їх стратегії. Навчальні завдання: Обґрунтування стратегій закладів ресторанного господарства м. Полтава	4	Навчальні завдання: 1. Засвоєння навчального матеріалу: Система стратегій суб'єкта господарювання. 2. Тести до теми.	9
Тема 6. Стратегування розвитку на різних етапах життєвого циклу. 1. Концепція життєвого циклу суб'єкта господарювання. 2. Зв'язок загальних стратегій та етапів життєвого циклу суб'єкта господарювання. 3. Управління життєвим циклом суб'єкта господарювання.	2	Тема 6. Стратегування розвитку на різних етапах життєвого циклу. Навчальні завдання: Формування стратегій ТОВ «Агрофірма» Полтавської області на основі SWOT-аналізу	4	Навчальні завдання: 1. Засвоєння навчального матеріалу: Управління життєвим циклом суб'єкта господарювання. 2. Тести до теми.	9
Тема 7. Розробка організаційного проекту суб'єкта господарювання. 1. Алгоритм організаційного проектування. 2. Етапи	2	Тема 7. Розробка організаційного проекту суб'єкта господарювання. Навчальні завдання: Проведення організаційного аудиту суб'єкта господарювання	4	Навчальні завдання: 1. Засвоєння навчального матеріалу: Типи структур управління. 2. Тести до	9

організаційного проектування. 3. Типи структур управління.		Полтавської області		теми.	
---	--	---------------------	--	-------	--

Тема 8. Стратегічні бізнес-одиниці суб'єктів господарювання. 1. Функції суб'єктів господарювання. 2. Центри відповідальності суб'єктів господарювання. 3. Доцільність створення стратегічних господарських центрів. 4. Завдання стратегічних господарських центрів, їх переваги і недоліки.	2	Тема 8. Стратегічні бізнес-одиниці суб'єктів господарювання. Навчальні завдання: Обґрунтування дій начальника стратегічного господарського центру згідно функцій управління	4	Навчальні завдання: 1. Засвоєння навчального матеріалу: Завдання стратегічних господарських центрів, їх переваги і недоліки. 2. Тести до теми.	9
--	---	--	---	--	---

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Виконання навчальних завдань (20 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8). Виконання навчальних завдань (20 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності. ДК 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>
3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 № 514-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
4. Про господарські товариства : Закон України від від 19.09.1991 № 1576-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> .
5. Про затвердження форм та Порядку подання і затвердження стратегічного плану розвитку, звіту про виконання стратегічного плану розвитку та інформації про затвердження стратегічних планів розвитку суб'єктів господарювання державного сектору економіки та їх виконання : Наказ Міністерства економіки України від 01.09.2022 № 2897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-22> .
6. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15> .
7. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лютого 2018 р. № 2275-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> .
8. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання: Дистанційний курс / Укладач: В.І.Перебийніс. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=4406>
9. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
10. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. URL: <https://economy.poda.gov.ua/?categoryId=9607>
13. Офіційний сайт Головного управління статистики в Полтавській області [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pl.ukrstat.gov.ua/>

Додаткові:

14. Балашова О. В., Михайличенко Н. М. Вибір стратегії сталого розвитку суб'єкта господарювання як довгострокового напрямку його розвитку. Бізнесінформ. 2024. № 5. С. 152-160.

15. Перебийніс В. І., Кононенко Ж. А., Карнаухова Г. В. Конкурентні переваги суб'єктів господарювання: формування, моделювання, детермінанти. Інфраструктура ринку. 2024. № 78. С. 25-29.

16. Перебийніс В. І., Рогоза М. Є., Миколенко І. Г., Кононенко Ж. А. Стратегічні аспекти енергозабезпечення випереджаючого інноваційного розвитку економіки. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку: монографія / за заг. ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми : Територія, 2020. С. 31-43.

17. Перебийніс В. І., Рогоза М. Є., Федірець О. В. Енергетична стратегія рослинництва: структура, інструменти, індикатори. Розвиток аграрного сектору та сільських територій в умовах воєнного часу й повоєнного відновлення України : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 28 вер. 2023 р. / Редкол.: Ю. О. Лупенко, М. І. Пугачов, О. М. Нечипоренко та ін. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. С. 63-65.

18. Перебийніс В. І., Світлична А.В. Організаційний розвиток підприємств: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 216 с.

19. Перебийніс В. І., Трайно В. М. Маркетингове управління споживачами послуг : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2015. 323 с.

20. Рогоза М.Є., Перебийніс В.І. Інституційне забезпечення розвитку й стратегування громад і територій // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки». 2019. № 2 (93). С. 54-62.

21. Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: монографія / М. Є. Рогоза, В. І. Перебийніс, К. Ю. Вергал та ін.; за наук. ред. д. е. н., проф. М. Є. Рогози. Полтава : ПУЕТ, 2021. 148 с.

22. Черчик Л. М., Левицький В. В. Стратегічний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.

23. Kohzad, S. (2024). Budget Management: A Key Lever for Strategic Decision-Making. International Journal of Business Management and Entrepreneurship, 3(1), 15–27. URL: <https://mbajournal.ir/index.php/IJBME/article/view/52>

24. Rogoza M. Ye., Perebyynis V. I., Kononenko Zh. A., Mykolenko I. H. Advance in Information Support for Business Management in the Context of Digital Economy. Економіка: реалії часу. 2024. № 1 (71). С. 50-56.

25. Rogoza M., Perebyynis V., Verhal K. Cooperation and integration processes and models in context of development of branches of economy and territories. Virtual Economics, Vol 2 No 1 (2019), p. 49-63.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами» може використовуватися пакет програмних продуктів Microsoft Office, зокрема, Microsoft Office Word для підготовки відповідей на ситуаційні завдання та Microsoft Office PowerPoint для підготовки презентацій з питань для обговорення та тих, що виносяться на самостійне вивчення.